KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian: Epoka napoleońska (klasa 2 liceum)

Grupa A

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **C**

3. (1 pkt) **B**

4. (4 pkt) **1. F; 2. F; 3. F; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

5. (4 pkt) **1–A, 2–C, 3–D, 4–B** — po 1 pkt za parę

6. (5 pkt) **1–A, 2–E, 3–C, 4–D, 5–B** — po 1 pkt za parę

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Kodeks Napoleona (Code civil, 1804) kodyfikował zasady: równość wszystkich obywateli wobec prawa, prawo własności prywatnej, laicyzację małżeństwa (cywilne przed ślubem kościelnym), zniesienie feudalnych przywilejów stanowych i poddaństwa. Stał się wzorcem dla kodeksów cywilnych Belgii, Włoch, Holandii, Rumunii i polskiego Kodeksu cywilnego z 1825 r. (Królestwo Kongresowe). W zmodyfikowanej formie obowiązuje we Francji do dziś.
Punktacja: 1 pkt za treść (równość wobec prawa, własność prywatna, laicyzacja prawa). 1 pkt za wpływ na prawo europejskie (wzorzec kodyfikacji, prawo belgijskie, włoskie, polskie). 1 pkt za aktualność -- elementy nadal obowiązujące. 3 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Za instrumentalnym traktowaniem: Napoleon nie odbudował pełnej niepodległości Polski — Księstwo Warszawskie było państwem zależnym, a w rozmowach z Rosją rozważał rezygnację ze sprawy polskiej. Ponadto polscy żołnierze ginęli w odległych kampaniach (np. Haiti, Hiszpania). Przeciw: Napoleon utworzył Księstwo Warszawskie, przywrócił Polakom państwowość i kodeks cywilny, a w odezwie do żołnierzy mówił o 'drugiej wojnie polskiej'.
Punktacja: Argument za (1 pkt) + argument przeciw (1 pkt). Razem 2 pkt.

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Epoka napoleońska radykalnie zmieniła Europę. Kodeks Napoleona wprowadził równość wobec prawa, zniesienie feudalizmu i ochronę własności prywatnej w podbitych krajach. Dla Polaków: Legiony Dąbrowskiego (od 1797 r.) walczyły z hasłem, że przez Francję dotrzemy do ojczyzny. Napoleon utworzył Księstwo Warszawskie (1807) — namiastkę państwowości z konstytucją i armią (ks. Józef Poniatowski). Kongres Wiedeński (1815) zlikwidował Księstwo i podzielił polskie ziemie między Rosję, Prusy i Austrię, lecz Królestwo Polskie (Kongresowe) zachowało ograniczoną autonomię.
Punktacja: 1. Zmiany w Europie: napoleońska reorganizacja Niemiec (Związek Reński), zasady Kodeksu Napoleona (równość wobec prawa, własność prywatna) upowszechnione w Europie (1 pkt). 2. Sprawa polska: Legiony Polskie Dąbrowskiego, Księstwo Warszawskie (1807), nadzieje na pełne odrodzenie (1 pkt). 3. Ocena skutków: Kongres Wiedeński (1815) cofnął część reform, lecz idee Rewolucji przetrwały; Polska znów podzielona (1 pkt).

10. (4 pkt) Przykładowa odpowiedź: Księstwo Warszawskie zostało utworzone na mocy pokoju w Tylży w 1807 r., po zwycięstwie Napoleona nad Prusami, z ziem drugiego i trzeciego zaboru pruskiego. Państwo to pozostawało w unii personalnej z Saksonią, a jego władca - król saski Fryderyk August - był silnie zależny politycznie i militarnie od Napoleona. Dla Polaków powstanie Księstwa oznaczało odrodzenie własnej państwowości po 12 latach niebytu i budziło nadzieje na odbudowę pełnej niepodległości, dlatego liczni Polacy wspierali Napoleona militarnie, licząc na jego pomoc w tej sprawie. Księstwo Warszawskie okazało się jednak tworem krótkotrwałym - po klęsce Napoleona przestało istnieć, a jego ziemie zostały podzielone decyzjami kongresu wiedeńskiego w 1815 r.

Grupa B

1. (1 pkt) **B**

2. (1 pkt) **B**

3. (1 pkt) **B**

4. (4 pkt) **1. P; 2. F; 3. F; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

5. (4 pkt) **1–A, 2–B, 3–D, 4–C** — po 1 pkt za parę

6. (5 pkt) **1–D, 2–A, 3–E, 4–B, 5–C** — po 1 pkt za parę

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Kodeks Napoleona z 1804 r. ujednolicił prawo cywilne we Francji, wprowadzając zasady równości wobec prawa, świeckiego charakteru państwa oraz ochrony własności prywatnej, znosząc przywileje stanowe sprzed rewolucji. Kodeks został wprowadzony również w krajach podbitych lub zależnych od Napoleona, w tym w Księstwie Warszawskim (1808), a na ziemiach dawnego Królestwa Polskiego jego przepisy częściowo obowiązywały aż do połowy XX wieku. Stał się wzorem dla wielu późniejszych kodyfikacji prawa cywilnego w Europie i poza nią.
Punktacja: Geneza - ujednolicenie prawa cywilnego Francji (1 pkt). Główne zasady - równość wobec prawa, świeckość, ochrona własności prywatnej (1 pkt). Wpływ na Europę - wprowadzony m.in. w Księstwie Warszawskim, wzór dla późniejszych kodyfikacji (1 pkt). Łącznie 3 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Konstytucja, Kodeks, zniesienie poddaństwa. Ale zależność, Polacy ginęli daleko.
Punktacja: Ustrój(1)+ocena(1).

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Dekret berliński z 1806 r. zakazał portom zależnym od Francji handlu z Wielką Brytanią. Napoleon liczył, że pozbawi ją rynków zbytu, ale blokada była nieszczelna, a zerwanie jej przez Rosję doprowadziło do wyprawy w 1812 r.
Punktacja: 1 pkt – zakaz handlu państw europejskich z Wielką Brytanią (1806); 1 pkt – cel: zniszczenie brytyjskiej gospodarki jako rywala; 1 pkt – skutek: opór państw i konflikt z Rosją, wyprawa 1812.

10. (4 pkt) Przykładowa odpowiedź: Pozytywne aspekty: (1) Kodeks Napoleona wprowadzony w Księstwie Warszawskim przyniósł równość wobec prawa, wolność osobistą i laickie prawo; (2) Zniesienie poddaństwa osobistego chłopów (choć bez ziemi) — krok ku emancypacji; (3) Powstanie Księstwa Warszawskiego (1807–1815) jako namiastki polskiego państwa po 12 latach nieistnienia na mapach; (4) Mit napoleoński i Mazurek Dąbrowskiego jako symbole walki o niepodległość. Negatywne aspekty: (1) Ogromne straty ludzkie w kampaniach napoleońskich — dziesiątki tysięcy Polaków zginęły w kampaniach od Hiszpanii po Moskwę; (2) Kontrybucje i rekwizycje wyczerpały gospodarczo Księstwo; (3) Upadek Napoleona (1815) oznaczał koniec Księstwa i podział ziem polskich na Kongresie Wiedeńskim.
Punktacja: Po 1 pkt za każdy aspekt (max 3 pozytywy): Kodeks Napoleona / równość wobec prawa; zniesienie poddaństwa chłopów; powstanie Księstwa Warszawskiego — pierwszej namiastki państwa po rozbiorach; mit napoleoński i nadzieje niepodległościowe; szlak napoleoński — Legiony i Mazurek; 1 pkt za negatywny aspekt (ogromne ofiary w ludziach, kontrybucje, iluzja odbudowy państwa). Łącznie 4 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 28 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	26–28 pkt
dobry (4)	21–25 pkt
dostateczny (3)	14–20 pkt
dopuszczający (2)	9–13 pkt
niedostateczny (1)	0–8 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/historia/epoka-napoleonska**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.